

Bilag 1

**NAMMINERSORLUTIK OQARTUSSAT
(GRØNLANDS SELVSTYRE)**

**Revisionsprotokollat
til årsrapport 2014**

Indholdsfortegnelse

	Side
	<hr/>
1. Årsregnskabet	986
2. Konklusion på den udførte revision	986
3. Revisionsbemærkninger til årsregnskabet	987
3.1 Årets revisionsbemærkninger	988
3.2 Opfølgning på tidligere revisionsprotokoller	988
4. Generelle forhold	994
4.1 Revisionsstrategi	995
4.2 Drøftelser med ledelsen om besvigelser	995
4.3 Revision af forretningsgange og interne kontroller i 2014	996
5. Revision af årsregnskabet	1001
5.1 Årsregnskab – formelle krav	1001
5.2 Årsregnskab – Beretning	1001
5.3 Årsregnskab – Ledespåtegning	1002
5.4 Årsregnskab – anvendt regnskabspraksis	1002
5.5 Årsregnskab – DAU-poster	1003
5.6 Årsregnskab – balancens poster	1007
5.7 Årsregnskab – eventualrettigheder og forpligtelser	1014
6. Kommentarer fra revisionen af enheder	1015
7. Juridisk-kritisk revision	1015
7.1 Bevillingskontrol	1015
7.2 Mellemværende mellem Selvstyre og medlemmer af Naalakkersuisut	1016
7.3 Ejendomsfortegnelse	1017
7.4 Inventarfortegnelser	1017
7.5 Kunst til udsmykning	1017
8. Forvaltningsrevision	1017
8.1 Dyberegående forvaltningsrevision	1017
9. Øvrige oplysninger	1018
9.1 Ledelsens regnskabserklæring	1018
9.2 Andre opgaver	1018
10. Revisionens formål, udførelse og omfang samt ansvarsfordeling	1018

Deloitte	985
11. Erklæring	1019
Bilag 1	1020
Bilag 2	1022

Revisionsberetning vedrørende årsregnskabet

1. Årsregnskabet

Vi har afsluttet revisionen af det af Naalakkersuisut aflagte årsregnskab for Namminersorlutik Oqatusat – Grønlands Selvstyre.

Det af os reviderede årsregnskab omfatter siderne 1 til 63, der udviser følgende hovedtal:

	2014	2013
	<u>mio.kr.</u>	<u>mio.kr.</u>
Driftsresultat	(144)	(403)
Drift- anlæg & udlånsresultat (DAU-resultat)	154	(71)
Resultat før udlån (DA-resultat)	222	(78)
Aktiver	8.495	8.054
Balancekonto	(5.566)	(5.755)

Minus er lig med overskud.

2. Konklusion på den udførte revision

Som afslutning på revisionen har vi forsynet årsregnskabet med efterfølgende revisionspåtegning.

”Den uafhængige revisors påtegning

Til Inatsisartut

Påtegning på årsregnskabet

Vi har revideret årsregnskabet for Landskassen for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2014, der omfatter ledelsespåtegning, beretning, anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, balance, likviditetsopgørelse, noter og eventualforpligtelser samt særskilt bilag med regnskabsforklaringer. Årsregnskabet udarbejdes efter Landtingslov om Grønlands Hjemmestyres regnskabsvæsen mv.

Naalakkersuisuts ansvar for årsregnskabet

Naalakkersuisut har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med Landtingslov om Grønlands Hjemmestyres regnskabsvæsen mv. Naalakkersuisuts har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som Naalakkersuisut anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Revisors ansvar

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om årsregnskabet på grundlag af vores revision. Vi har udført revisionen i overensstemmelse med internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge grønlandsk revi-

sorlovgivning. Dette kræver, at vi overholder etiske krav samt planlægger og udfører revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet er uden væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter udførelse af revisionshandlinger for at opnå revisionsbevis for beløb og oplysninger i årsregnskabet. De valgte revisionshandlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurdering af risici for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor intern kontrol, der er relevant for udarbejdelse af et årsregnskab, der giver et retvisende billede. Formålet hermed er at udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke at udtrykke en konklusion om effektiviteten af den interne kontrol. En revision omfatter endvidere vurdering af, om Naalakkersuisuts valg af regnskabspraksis er passende, om Naalakkersuisuts regnskabsmæssige skøn er rimelige samt den samlede præsentation af årsregnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af Landskassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2014 i overensstemmelse med Landstingslov om Grønlands Hjemmestyres regnskabsvæsen mv.

Supplerende oplysninger vedrørende forståelse af revisionen

Selvstyret har i overensstemmelse med kravene i Landstingslov om Grønlands Hjemmestyres regnskabsvæsen medtaget det godkendte budget for 2014 som sammenligningstal i regnskabsopgørelsen m.v. for regnskabsåret 2014. Disse sammenligningstal har ikke været underlagt revision.

3. Revisionsbemærkninger til årsregnskabet

Som det fremgår af ovenstående, så har vi forsynet Landskassens regnskab for 2014 med en påtegning uden forbehold og med supplerende oplysning vedrørende ikke revideret budget.

Det betyder, at Landskassen regnskab samlet set giver et retvisende billede under hensyntagen til Landskassens regnskabsprincipper – og inden for det fastsatte niveau for, hvad der er væsentligt for en regnskabslæseres vurdering af regnskabet.

Vi vil indledningsvis henlede opmærksomheden på, at løbende kan konstateres forbedringer i Selvstyrets regnskabsvæsen – ikke mindst i forhold til effektiviseringen heraf. Som eksempel herpå kan nævnes digitalisering af alle bilag samt større fokus på transaktioner på lønområdet.

Som det vil fremgå af de følgende afsnit, så er der imidlertid i lighed med tidligere år stadig en del områder, hvor administrationen kan styrkes yderligere, ligesom der er områder, hvor vi har fundet mindre væsentlige fejl i regnskabet.

Især finder vi at det store omfang af posteringer i supplementsperioden – herunder om- og efterposteringer – er bekymrende, da det kan være udtryk for en manglende kvalitet i den løbende budgetopfølgning og dermed også præcisionen i estimeringen af årsresultatet.

3.1 Årets revisionsbemærkninger

Nr.	Revisionsbemærkning	Reference
12	Anlægs- og renoveringsfonden afstemmes ikke i årets løb, ligesom der ikke løbende følges op på projekterne i modulet. Hvilket gør at der ved revisionen er konstateret differencer som ikke kan forklares.	5.6.11

3.2 Opfølgning på tidligere revisionsprotokoller

Vi har fulgt op på tidligere afgivne revisionsbemærkninger og gennemgået Naalakkersuisuts kommentarer til vores Revisionsprotokol af 9. maj 2014, ligesom vi har gennemgået Revisionsudvalgets betænkning om forslag til Inatsisartut-beslutning om godkendelse af Landskassens regnskab for 2013.

Nr.	Revisionsbemærkning	Reference	Status
1	Indskærpelse af regler om udarbejdelse af skriftlige forretningsgangsbeskrivelser	3.2.1 4.3.4	
2	Tilpasning af Ledelsespåtegning på regnskabet	3.2.2 5.3	Lukket
3	Bedre beskrivelse af overførselsregler, konsolideringsprincipper og resultatbeskrivelser under anvendt regnskabspraksis	3.2.3 5.4	
4	Indskærpelse af bruttolønlisternes vigtighed i forhold til den interne kontrol	3.2.4 5.5.4	
5	Øget fokus på afstemninger mellem finanssystem og indberetninger til Skattestyrelsen	3.2.5 5.5.4	
6	Yderligere styrket fokus på afstemninger af likvide beholdninger	3.2.6 5.6.1	Lukket
7	Løbende opfølgning og afstemning af udlånsporteføljer i løbet af året	3.2.7 5.6.5	
8	Yderlig styrkelse af arbejdet med løbende afstemninger af leverandørgæld	3.2.8 5.6.10	
9	Indskærpelse af regler om bevillingskontrol – Herunder begrundelser for, hvorfor det ikke har været muligt at indhente fornøden hjemmel til merforbrug	3.2.9 7.1	
10	Overvejelse af mulighederne for at tilpasse regler om føring af inventarfortegnelser	3.2.10 7.3	
11	Tidsregistrering og dokumentation i forhold til projektrengs-	3.2.11	Lukket

	ber	Bilag 2 (s.å.)	
--	-----	----------------	--

3.2.1 Indskærpelse af regler om udarbejdelse af skriftlige forretningsgangsbeskrivelser

I revisionsprotokollen for 2013 side 947 anførte vi følgende:

" Alle regnskabsførende enheder skal udarbejde en lokal regnskabsinstruks, der hvert år skal indsendes i en ajourført udgave til Intern Revision inden udgangen af marts måned. Et væsentligt element i regnskabsinstruksen er oversigten over medarbejdere, der kan disponere og attestere indtægter og udgifter.

Det er vores vurdering, at denne proces fungerer tilfredsstillende.

Vi har dog i enkelte tilfælde – typisk i forbindelse med strukturændringer – konstateret, at enhederne fungerer uden egen regnskabsinstruks i en periode."

Vi har ved årets revision konstateret at forholdet ikke er ændret i forhold til sidste år, hvorfor vi fastholder vores bemærkning fra sidste år.

3.2.2 Tilpasning af ledelsespåtegning på årsregnskabet

I revisionsprotokollen for 2013 side 952-953 anførte vi følgende:

" Vi har noteret os at regnskabet er forsynet med en ledelsespåtegning. Vi anbefaler at påtegningen fremadrettet udvides, således den i højere grad afspejler det forvaltningsmæssige ansvar – dvs. at påtegningen kommer til at omfatte en erklæring om at:

- *Årsregnskabet giver et retvisende billede i overensstemmelse med gældende regnskabspraksis*
- *De transaktioner der indgår i årsregnskabet er sket i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis*
- *Forvaltningen af de politiske beslutninger er udøvet under skyldig økonomisk hensyntagen"*

Årets ledelsespåtegning er tilpasset således at den indeholder de ovennævnte mangler.

Vi betragter derfor punktet som værende afhjulpet.

3.2.3 Bedre beskrivelse af overførselsregler, konsolideringsprincipper og resultatbeskriver under anvendt regnskabspraksis

I revisionsprotokollen for 2013 side 953 anførte vi følgende:

" Selvstyret årsregnskab aflægges i al væsentlighed efter udgiftsbaserede regnskabsprincipper.

Det betyder at indtægter og udgifter som udgangspunkt henføres til det regnskabsår, hvor den ydelse der ligger til grund for en indtægt eller en udgift leveres (retserhvervelsesprincippet).

Grundprincippet afviges dog på enkelte områder som eksempelvis indtægter fra skatter og afgifter (indberettede skatter korrigeret for resultater af det ligningsmæssige arbejde) samt i forhold til betydelige krav, der ikke kan opgøres endeligt på statutidspunktet (hensættelser).

For så vidt angår de selvstændige virksomheder (brancheskolerne), så indgår disse både som aktivitetsbaserede tilskud (udgift) på en Finanslovskonto og som indtægter på andre Finanslovskonti. Både udgift og indtægt gives som Driftsbevillinger. Der foretages ikke eliminering heraf, hvorfor Selvstyrets samlede regnskab kommer til at vise større udgifter og indtægter end der reelt er tale om.

På en række Finanslovskonti (primært vedrørende brancheskolerne) er der overførselsadgang, hvilket administreres ved at over/underskud bogføres i skolernes regnskaber. Derved påvirkes Selvstyrets samlede regnskab med poster, der ikke reelt er udtryk for indtægter/udgifter i det pågældende regnskabsår.

Konsolideringsmæssigt er regnskabet opbygget således, at nettostyrede virksomheder kun indgår med bevillingsafregning og mellemregninger – på næsten samme måde som de Selvstyreejede selskaber.

Selvstyret viser to resultater i årsregnskabet:

- **DAU-resultatet** – der udgør summen af indtægter, driftsudgifter, anlægsudgifter og forskydninger i udlån. DAU-resultatet har til formål, at sikre en bevillingsmæssig ramme for både indtægter og udgifter og ind- og udbetalinger vedrørende udlån.
- **DA-resultatet** – der udgør DAU-resultatet korrigeret for (efter tilbageførsel af) forskydninger i udvalgte udlån. Det defineres fra lån til lån, hvorvidt det skal korrigeres i DAU-resultatet for at nå frem til DA-resultatet eller ej.

Vi anbefaler at såvel overførselsregler som konsolideringsprincipper og opgørelsen af de forskellige resultatbegreber beskrives bedre under anvendt regnskabspraksis, således en regnskabslæser har mulighed for at tage højde herfor, såfremt det måtte ønskes.

Vi har i øvrigt kontrolleret, hvorvidt årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med den beskrevne regnskabspraksis uden dette har givet anledning til bemærkninger. ”

Vi har ved årets revision konstateret at forholdet ikke er ændret i forhold til sidste år, hvorfor vi fastholder vores bemærkning fra sidste år

3.2.4 Indskærpelse af Bruttolønlisternes vigtighed i forhold til interne kontroller

I revisionsprotokollen for 2013 side 955 anførte vi følgende:

" Vi har herunder ved besøg i decentrale enheder testet enhedernes kontrol af bruttolønslistor. Dette er en nøglekontrol i forhold til sikring mod, at der udbetales forkerte lønninger. Bruttolønslistor gennemgås med forskellig grad af omhyggelighed og vi anbefaler, at vigtigheden af denne kontrol indskræpes overfor de enkelte enheder."

Vi har ved årets revision konstateret at forholdet ikke er ændret i forhold til sidste år, hvorfor vi fastholder vores bemærkning fra sidste år

3.2.5 Øget fokus på afstemninger mellem finanssystem, lønsystem og indberetninger til skattestyrelsen

I revisionsprotokollen for 2013 side 955 anførte vi følgende:

" I forbindelse med årsafslutningen har vi påset, at der er foretaget afstemning mellem økonomisystem, lønsystem og indberetninger til Skattestyrelsen. Afstemningen heraf vanskeliggøres ved at der ikke er entydig sammenhæng mellem konti i lønsystemet og økonomisystemet. Afstemningen for 2013 udviser således en uafklaret difference på ca. 3 mio.kr. Vi anbefaler at der tages initiativ til at skabe den fornødne sammenhæng mellem de to systemer."

Vi har ved årets revision konstateret at forholdet ikke er ændret i forhold til sidste år, hvorfor vi fastholder vores bemærkning fra sidste år

3.2.6 Yderligere styrket fokus på afstemninger af likvide beholdninger

I revisionsprotokollen for 2013 side 959 anførte vi følgende:

" I lighed med tidligere år har vi dog konstateret, at flere bankkonti, primært fra de enheder, som fortsat selv har ansvaret herfor, ikke har været afstemt i hele året og for enkelte bankkonti i længere tid tilbage.

Det er observeret, at Intern Revision løbende sender rykkere til de enkelte enheder, såfremt der ikke månedligt fremsendes bankafstemninger. Det kan konstateres, at disse skriftlige rykkere ikke altid har den ønskede virkning.

Der er i forbindelse med revisionen konstateret negative og/eller store kassebeholdninger enkelte steder, hvilket er en indikation på, at der ikke løbende foretages afstemning af beholdningen samt at Intern Revision, som den kontrollerende enhed, ikke forholder sig kritisk til de modtagne afstemninger.

Løbende afstemning af likvide poster er et central element i den interne kontrol, hvorfor vi anbefaler, at der fremadrettet iværksættes tiltag til at løbende at foretage en kritisk gennemgang af såvel bankafstemninger som kasseopgørelser."

Vi har under årets revision konstateret at der nu foreligger afstemninger på bankkonti. Vi betragter derfor punktet som værende afhjulpet. Det skal dog påpeges at der stadig er negative og/eller store kassebeholdninger enkelte steder, hvorfor denne del fastholdes.

3.2.7 Løbende opfølgning og afstemning af udlånsportefølger i løbet af året

I revisionsprotokollen for 2013 side 959 anførte vi følgende:

” Vi har påset at låneporteføljerne er opgjort og værdiansat i overensstemmelse med Selvstyrets regnskabsprincipper. Derudover har vi udtaget en stikprøve, hvor vi har indhentet og gennemgået den underliggende lånedokumentation.

Selvstyret kan i henhold til bemærkningerne til Finanslovskonto 89.72.12 yde rente- og afdragsfrie lån til – primært - Illuut A/S. Det afgøres imidlertid først ved den endelige udstedelse af gælds brevet, hvorvidt lånene lever op til kravene for rente- og afdragsfrie lån.

I henhold til Selvstyrets regnskabsprincipper skal sådanne lån værdiansættes til 0 kr. Der foretages ikke i tilstrækkelig grad opfølgning på, hvorvidt lånene er rente- og afdragsfrie eller ej i løbet af året, hvorfor der foretages ganske store værdireguleringer afledt af gennemgangen af låneporteføljen i forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet.

Vi anbefaler at der følges tættere op herpå i løbet af året, således de store reguleringer i forbindelse med regnskabsaflæggelsen undgås fremadrettet.”

Vi har ved årets revision konstateret at forholdet ikke er ændret i forhold til sidste år, hvorfor vi fastholder vores bemærkning fra sidste år

3.2.8 Yderlige styrkelse af arbejdet med løbende afstemninger af leverandørgæld

I revisionsprotokollen for 2013 side 963 anførte vi følgende:

” Ved revisionen i forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet har vi konstateret enkelte åbentstående poster, hvor en regning fremgår af leverandørens kontoudtog pr. 31. december, men hvor regningen endnu ikke ses bogført i Selvstyrets regnskab.

Det kan være en indikation af, at udgifterne ikke er korrekt periodiseret – og at der dermed mangler udgifter i det aflagte årsregnskab. Det er dog ikke vores vurdering, at dette påvirker det samlede årsregnskabs retvisende billede.

Vi anbefaler at arbejdet med afstemning af kreditorer – og afklaring af eventuelle åbentstående mellemværender – skærpes yderligere fremadrettet.”

Vi har ved årets revision konstateret at forholdet ikke er ændret i forhold til sidste år, hvorfor vi fastholder vores bemærkning fra sidste år

3.2.9 Indskærpelse af reglerne om bevillingskontrol

I revisionsprotokollen for 2013 side 967 anførte vi følgende:

” Det fremgår af Lov om Grønlands Hjemmestyres budget, at ingen udgift må afholdes og ingen indtægt må oppebæres uden forudgående bevilling. Bevillingsmæssigt sondres mellem driftsbevillinger, løvbundne bevillinger, tilskudsbevillinger, anlægsbevillinger og indtægtsbevillinger. Med mindre andet fremgår eksplicit, så gives bevillingerne som nettobevillinger – dvs. at merindtægter ikke automatisk må anvendes til merudgifter.

Ifølge Regnskabshåndbogen sektion 7.3. skal der afgives regnskabsmæssige forklaringer, når det totale forbrug afviger med mere end 2 pct. eller 200.000 kr. i forhold til den givne bevilling.

Departementet skal oplyse, hvilke forhold der kan begrunde afvigelsen set i forhold til de gennemførte aktiviteter – og hvorfor der i givet fald ikke har kunnet skaffes bevillingsmæssig hjemmel for afvigelsen.”

Vi har ved årets revision konstateret at forholdet ikke er ændret i forhold til sidste år, hvorfor vi fastholder vores bemærkning fra sidste år

3.2.10 Overvejelse af mulighederne for at tilpasse regler om føring af inventarfortegnelser

I revisionsprotokollen for 2013 side 968 anførte vi følgende:

” Selvstyret har meget store værdier, der ikke fremgår af årsregnskabet, men som man af forvaltningsmæssige hensyn foretager registrering af.

Det fremgår således af regnskabshåndbogen, at de enkelte enheder skal have en inventarfortegnelse. Det er tilladt at føre inventarfortegnelsen i form af billede dokumentation.

Der bruges ganske store ressourcer på dette – ikke mindst i driftsenhederne (skoler, døgninstitutioner og hospitalsvæsen). Samtidig kan det være vanskeligt at kontrollere den fortsatte tilstedeværelse af aktiver, da denne type aktiver ofte flyttes rundt mellem forskellige lokaler.

Det er vores opfattelse, at administrationen heraf kunne effektiviseres meget ved at gøre registreringen mere fokuseret på større aktiver (eksempelvis kun enkeltaktiver med en anskaffelsessum på over 50 eller 100.000 kr.) – og aktiver af privat anvendelig karakter (eksempelvis tv, foto og it-udstyr).

Vi anbefaler, at de nuværende regelsæt evalueres og eventuelt justeres.”

Vi har ved årets revision konstateret at forholdet ikke er ændret i forhold til sidste år, hvorfor vi fastholder vores bemærkning fra sidste år

3.2.11 Tidsregistrering og dokumentation i forhold til projektregnskaber

I revisionsprotokollen for 2013 side 976 anførte vi følgende:

” I bogføringen for de enkelte projekter er kun de lønninger og andre omkostninger, der dækkes af tilskud. Øvrige lønninger som indgår i den egenfinansierede del af projektet er således ikke bogført/ opdelt på projekter.

I henhold til Revisionsinstruks for tilskud ydet af Miljøstyrelsen skal revisor efterprøve om tilskudsmodtager har leveret egenfinansiering i overensstemmelse med tilsagnsbrevet. Da Pinngortitaleriffik/Grønlands Naturinstitut ikke fører timeregistrering fordelt på projekter, er det ikke muligt at kontrollere, hvorvidt egenfinansieringen på det enkelte projekt er i overensstemmelse med tilsagnsbrevet.

Vi anbefaler, at der etableres en fuldstændig bogføring af det enkelte projekt, hvilket indebærer tidsregistrering fordelt på projekter.

I hovedparten af projekterne består egenfinansieringen – som ikke er lønomkostninger – i, at Pinngortitaleriffik/Grønlands Naturinstitut stiller deres kapacitetsapparat til rådighed for projekterne. Det kan være laboratoriefaciliteter, forskningsudstyr, feltcamps mv. Der er således ikke tale om afholdelse af eksterne omkostninger, men i enkelte ansøgninger er det anført, at der er tale om driftstilskud.

Vi anbefaler, at det fremadrettet fremgår eksplicit af ansøgningerne, at der er tale om egenfinansiering i form af rådighed over kapacitetsapparat.”

Der har i år ikke været erklæringer på de nævnte projekter, ligesom der ikke har været udarbejdet nye projekterklæringer. Vi betragter derfor punktet som værende afhjulpet.

4. Generelle forhold

Revisionen er udført i overensstemmelse med Landstingslov nr. 23. af 3. november 1994 om Grønlands Hjemmestyres regnskabsvæsen m.v. § 5 og 6 udført revisionen af Selvstyrets årsregnskab for 2014.

Vi har i øvrigt i bilag 2 redegjort nærmere for revisionens formål, udførelse og omfang samt ansvarsfordelingen mellem Selvstyret og os.

4.1 Revisionsstrategi

Med udgangspunkt i lovens bestemmelser, revisionsaftalen og god revisionskik har vi foretaget en vurdering af revisionsopgavens indhold og omfang.

Revisionen er baseret på en forventning om, at der er tilrettelagt et velfungerende internt kontrolsystem og en pålidelig bogføring. Dette indebærer, at det overordnede kontrolmiljø og de organisatoriske rammer understøtter et velfungerende ledelses- og kontrolsystem, og at der på de enkelte aktivitetsområder er beskrevet og implementeret interne kontroller, som reducerer risikoen for væsentlige fejl til et acceptabelt niveau.

Denne forudsætning har ligesom tidligere år ikke været opfyldt fuldt ud for alle enheder under Selvstyret, hvorfor revisionsarbejdet har været mere omfattende end det ville have været, hvis denne forudsætning havde været opfyldt.

Revisionen planlægges og udføres på grundlag af en systematisk risikovurdering på tværs af Selvstyrets departementer, styrelser og institutioner, således at hovedvægten lægges på de poster i årsregnskabet, de dele af Selvstyrets regnskabs- og rapporteringssystemer samt øvrige forretningsgange, hvor risikoen for væsentlige fejl er størst.

Dette indebærer også at hovedparten af revisionen udføres ved besøg i de centrale enheder, der varetager en række opgaver på tværs af Selvstyrets enheder, herunder ASA (Regnskab) og ASA (Løn), Skattestyrelsen og Digitaliseringsstyrelsen. Derudover besøges alle departementer som udgangspunkt hvert år, ligesom enheder under Selvstyret med krav om aflæggelse af reviderede driftsregnskaber (brancheskolerne og de nettostyrede virksomheder) ligeledes besøges hvert år.

Øvrige enheder besøges efter en rotationsplan, der koordineres med Selvstyrets Interne Revision.

Revisionen omfatter ikke en gennemgang af samtlige bilag og transaktioner, men udføres ved, at vi ved stikprøver indhenter dokumentation for eller på anden måde får bekræftet bogføringens og årsregnskabets rigtighed. I forbindelse hermed tester vi de interne kontroller i det omfang, vi finder det nødvendigt for revisionen af årsregnskabet.

Vi har mere detaljeret redegjort for revisionens formål, planlægning og udførelse i bilag 2.

4.2 Drøftelser med ledelsen om besvigelser

I forbindelse med planlægning af vores revision har vi forespurgt ledelsen i Økonomi- og Personalestyrelsen om risikoen for besvigelser.

Ledelsen har over for os oplyst, at der efter dens vurdering ikke er særlig risiko for besvigelser, og at Selvstyret har et effektivt kontrolmiljø, der afdækker risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregn-

skabet, herunder fejlinformation forårsaget af besvigelser. Ledelsen har endvidere oplyst, at den ikke har kendskab til besvigelser eller igangværende undersøgelser af formodede besvigelser af væsentlig karakter.

Det bør overvejes at etablere en mere systematisk risikostyring, således man struktureret og systematisk kortlægger sådanne risici. Derved vil der være en bedre dokumentation, der underbygger ledelsens vurdering.

Vi skal bemærke, at vi ikke under vores revision har konstateret fejl i årsregnskabet som følge af besvigelser.

4.3 Revision af forretningsgange og interne kontroller i 2014

Ledelsen har ansvaret for, at der på alle områder og i alle enheder er tilrettelagt og implementeret vel-fungerende forretningsgange og interne kontroller, der i tilstrækkelig grad understøtter en retvisende løbende rapportering og aflæggelse af årsregnskab samt imødegår risikoen for besvigelser.

Vi baserer vores revision på, at sådanne forretningsgange og interne kontroller er etableret og følges – og det er et væsentligt led i vores revision, at teste hvorvidt dette også er tilfældet.

4.3.1 Regnskabshåndbogen

Regnskabshåndbogen indeholder de forskrifter og brugervejledninger, der er gældende på regnskabsområdet i Grønlands Selvstyre. Som en del af vores revision kontrollerer vi stikprøvevis, hvorvidt enhederne overholder bestemmelserne i Regnskabshåndbogen. Kommentarer i tilknytning hertil vil fremgå af de følgende afsnit om de enkelte regnskabsposter,

Det er et rammevilkår, at der løbende sker ændringer i departementsstrukturen. Sådanne ændringer skaber ofte en øget risiko for fejl og mangler i tilknytning til kontoplanen – herunder referencer fra subsystemer, budgetomplacering, regnskabsinstruks m.v.

Der er udarbejdet vejledningsmaterialer, herunder procesplaner og tjeklister i tilknytning hertil, men dette materiale synes ikke, at være kendt i de enkelte enheder. Det bør derfor overvejes at man fra Økonomi- og Personalestyrelsen tager kontakt til de relevante personer i forbindelse med ressortomlægningen og henleder deres opmærksomhed på vejledningmaterialet.

4.3.2 Kontrolmiljø og ledelsestilsyn

Det er generelt vores vurdering, at der i Selvstyrets enheder er etableret et kontrolmiljø, der understøtter et løbende fokus på et ajourført og retvisende bogholderi, således dette kan lægges til grund for såvel den løbende rapportering som aflæggelsen af Selvstyrets årsregnskab.

Forretningsgange og interne kontroller følges dog imidlertid ikke altid i de enkelte enheder. Det er således ikke altid, der løbende udarbejdes afstemninger og specifikationer af relevante konti, hvilket er en svækkelse af kvalitetssikringen af den løbende rapportering. Det betyder samtidig en øget arbejdsbyrde – både til afstemning og opfølgning - i forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet, idet afstemninger og specifikationer som udgangspunkt udarbejdes i tilknytning her til.

Det er endvidere konstateret at der er foretaget større mængde om- og efterposterings i supplementsperioden med betydelige beløb, hvilket er en indikator på utilstrækkelig opfølgning i løbet af året. Dette medfører samtidig en usikkerhed i den løbende rapportering og dermed det grundlag der lægges til grund for de økonomiske prognoser og beslutninger i løbet af året.

4.3.3 Regnskabsinstrukser

Alle regnskabsførende enheder skal udarbejde en lokal regnskabsinstruks, der hvert år skal indsendes i en ajourført udgave til Intern Revision inden udgangen af marts måned. Et væsentligt element i regnskabsinstruksen er oversigten over medarbejdere, der kan disponere og attestere indtægter og udgifter.

Det er vores vurdering, at denne proces fungerer tilfredsstillende.

Vi har i enkelte tilfælde – typisk i forbindelse med strukturændringer – konstateret, at enhederne fungerer uden egen regnskabsinstruks i en periode.

4.3.4 Skriftlige beskrivelser af forretningsgange og interne kontroller

På en række områder skal der ifølge model-regnskabsinstruksen udarbejdes skriftligt dokumenterede forretningsgange. Udover det formelle heri, så er dette af stor vigtighed for sikre en ensartet og effektiv opgaveløsning samt kontinuiteten ved udskiftning af administrative medarbejdere.

Der foreligger ikke altid skriftlige beskrivelser af forretningsgange.

Vi anbefaler at reglerne om udarbejdelse heraf indskræpes fra centralt hold.

4.3.5 Centralisering af bogholderiet

En række af Selvstyrets bogholderifunktioner er samlet i ASA (Regnskab), der udfører disse opgaver for Selvstyrets øvrige enheder. Arbejdsdelingen mellem ASA (Regnskab) og de enkelte enheder er fastlagt i to typer af standardaftaler, der afhænger af om enheden anvender Selvstyrets kreditorsystem IRIS eller ikke.

Både ASA (Regnskab) og de decentrale enheder oplever, at opgaveløsningen ikke altid forløber som ønsket. Det er imidlertid ikke muligt – på baggrund af den udførte revision – entydigt at sige, hvorvidt dette skyldes at enhederne ikke har udført de handlinger, der er en forudsætning for at ASA (Regn-

skab) kan leve op til deres del af aftalen – eller om det er fordi ASA (Regnskab) ikke udfører deres del af handlingerne hurtigt og sikkert nok.

Det er vores vurdering, at samarbejdet mellem ASA (Regnskab) og enhederne løbende forbedres i takt med, at begge parter får større rutine med at arbejde indenfor rammerne af de indgåede aftaler. Det kan dog overvejes at gennemføre en mere samlet evaluering af samarbejdsaftalerne med henblik på en vurdering af behovet for eventuelle præciseringer.

4.3.6 Centralisering af lønadministration

Selvstyrets lønadministration er samlet i ASA (Løn), der varetager administrationen i forbindelse med til- og fratrædelser samt de løbende lønudbetalinger.

På dette område opleves der imidlertid også udfordringer i samarbejdet mellem den centrale enhed og Selvstyrets øvrige enheder – ikke mindst i forhold til områder med andre typer af overenskomster end overenskomster på det administrative område. Heller ikke på dette område kan ansvaret klart lægges på lønadministrationen eller enhedens indrapportering.

En aftale mellem ASA(løn) og de decentrale enheder er under udarbejdelse, hvilket efter vores opfattelse vil bidrage positivt til samarbejdet, da det også på dette område er vigtigt at begge parter er bekendt med fordelingen af arbejdsopgaver i forhold til processerne.

4.3.7 Centralisering af inddrivelse af tilgodehavender

Inddrivelsen af overforfaldne tilgodehavender er samlet hos Inddrivelsesmyndigheden under Skattestyrelsen. Inddrivelsesmyndigheden inddriver – udover overforfaldne tilgodehavender for Selvstyret selv – også overforfaldne tilgodehavender fra kommunerne, Nukissiorfiit, INI samt andre myndigheder.

Det er vores opfattelse at der også i 2014 er sket en positiv udvikling i varetagelsen af denne opgave.

4.3.8 Intern Revision

Selvstyret har etableret en Intern Revision, der organisatorisk er placeret under Økonomi- og Personalestyrelsen.

Selvstyrets interne revisionsafdeling har blandt andet ansvaret for at:

- Indsamle og godkende enhedernes regnskabsinstrukser
- Indsamle og gennemgå enhedernes inventarfortegnelser

- Indsamle og kvalitetssikre enhedernes afstemninger af statuskonti – såvel i årets løb som i forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet
- Gennemføre revisionsbesøg i de enkelte enheder under Selvstyret - og herunder undersøge administrationen af likvide beholdninger, udvalgte udgiftsbilag samt udvalgte lønudbetalinger
- Gennemføre andre undersøgelser af nærmere fastlagte temaer

Intern revision har i 2014 gennemført en række besøg. Vi har gennemgået besøgsrapporterne og udtaget to besøg, hvor vi har gennemgået dokumentation vedrørende væsentlige bemærkninger.

Det er ofte at intern revision skal rykke enhederne flere gange for materiale til brug for deres arbejde, hvilket medfører at processen er mindre effektiv. Såfremt enhederne i større grad afleverer materiale til intern revision som forespurgt vil arbejdet kunne effektiviseres.

4.3.9 Anvendelse af IT og de generelle it-kontroller

På baggrund af vores revision er det vores vurdering, at de generelle it-kontroller – som vi har revideret – ikke på alle områder har været hensigtsmæssigt udformet og opretholdt i perioden 01.01.2014 til 31.12.2014. Vi har således følgende væsentlige anbefalinger:

- Der bør udarbejdes en overordnet og ledelsesgodkendt it-risikoanalyse for Selvstyret med henblik på at fastlægge det it-sikkerhedsniveau, som ledelsen ønsker. På baggrund af it-risikoanalysen bør it-sikkerhedspolitikken revurderes og godkendes af ledelsen.
- Der bør på AD og MRLøn ryddes op i tildelte administrative (udvidede) adgange, og adgangene bør alle (også eksterne konsulenter) være formelt godkendte og dokumenterede
- Passwordsikkerheden på XAL og MRLøn bør forbedres
- Anvendelsen af fællesbrugerprofiler på IRIS, MRLøn og eSkat bør begrænses
- Det bør for XAL, IRIS, MRLøn og eSkat sikres, at udviklere ikke har adgang til produktionsmiljøet. Såfremt dette ikke er muligt bør adgangen overvåges.

Svaghederne betyder, at alt for mange personer kan have adgang til vigtige systemer og data, herunder indkøbs- løn- og bogføringssystem.

For de kontrolområder som i perioden 01.01.2014 til 31.12.2014 har været outsourcet, har vi den 24. marts 2014 foretaget en gennemgang af kontrolområderne hos InuIT. Det oplyses, at der ikke vil foreligge en erklæring for resten af 2014.

Således har vi af Selvstyret mundtligt fået bekræftet, at forholdene som var den 24. marts 2014 har været uændret i resten af 2014. Vi kan derved konkludere at følgende væsentlige svagheder forsat er gældende:

- Logisk Sikkerhed - svage password, anvendelsen af fællesbrugerprofiler og svag SSL kryptering.
- Netværk og Kommunikations Software – kendte svagheder på firmware, svag segmentering af netværket og manglende dokumentation i forbindelse med patchning.
- System Software – Mangelfuld patchning samt manglende dokumentation i forbindelse med patchning.

Det bemærkes, at vi som følge af manglende mulighed for modtagelse af erklæring eller udførelse af revision på egen hånd hos Inu-IT ikke kan konkludere på, hvorvidt øvrige kontroller fortsat fungerer effektivt.

Driftsaftalen vedrørende de nævnte punkter er pr. 1. januar 2015 overgået fra InuIT til TELE Greenland.

I forlængelse af ovenstående konklusioner skal det bemærkes, at det ikke været muligt at fremskaffe fyldestgørende dokumentation for nedenstående områder vedr. MR Løn, XAL samt IRIS, hvorved det ikke er muligt for at konkludere på de generelle it-kontroller vedr. disse områder:

- (MR Løn) Sikkerhedskopiering samt teknisk gennemgang af Oracle databasen.
- (XAL) Brugerrettigheder – oprettelser og nedlæggelser.
- (IRIS) Brugerrettigheder – nedlæggelser.

Vi har afgivet en mere detaljeret rapport herom. Rapporten er sendt til de relevante systemejere.

4.3.10 Anskaffelse og implementering af nyt ERP-system

Der arbejdes med at anskaffe og implementere et nyt ERP-system – i samarbejde med kommunerne. Det forventes at implementeringen vil ske i løbet af 2016/17.

Implementeringen af et nyt finans- og ERP system medfører ofte en forøget risiko for fejl og mangler i bogføringen - og dermed den løbende rapportering og aflæggelsen af årsregnskabet.

Det er derfor af stor betydning, at der afsættes de fornødne ressourcer til implementeringsprocessen, herunder eksempelvis til etablering af nye snitflader til andre systemer, sikring af datahistorik - særligt ved ny kontoplan, re-design og beskrivelse af nye forretningsgange og interne kontroller, samt til ud-dannelse af brugerne af det nye system.

4.3.11 Materiale vedrørende årsafslutning

I forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet har vi modtaget specifikationer og afstemninger af en række regnskabsposter.

Vi har også i 2014 kunne se visse forbedringer på dette område, men der er fortsat behov for at øge fokus på vigtigheden af dette arbejde samt på at øge kvalitetssikringen heraf inden materialet overdrages til revisionen.

5. Revision af årsregnskabet

Revisionen af årsregnskabet skal afklare, hvorvidt årsregnskabet giver et retvisende billede af den økonomiske udvikling i året samt status ved afslutningen af regnskabsåret – opgjort efter de gældende regnskabsprincipper.

5.1 Årsregnskab – formelle krav

Det modtagne årsregnskab indeholder følgende elementer:

- Læsevejledning
- Godkendelse
- Ledelsespåtegning
- Beretninger fra departementerne
- Revisionspåtegning
- Resultatopgørelse
- Artsopdelt resultatopgørelse
- Resultat for de sidste 3 år
- Status
- Likviditetsopgørelse
- Noter
- Eventualforpligtelser
- Anvendt regnskabspraksis
- Bilagshæfte – herunder noter til resultatopgørelse og status

Der er ingen formelle krav til opstillingen af årsregnskabet for Selvstyret. Af Regnskabshåndbogen fremgår dog ”Retningslinjer for udarbejdelse af regnskabsmæssige forklaringer”.

Henset til Selvstyret status som skattefinansieret, offentlig organisation – samt den store betydning for det grønlandske samfunds økonomi - kunne det efter vores opfattelse overvejes, at fastsætte krav til regnskabets opstilling, herunder hvilke regnskabslementer der skal indgå i regnskabet og hvordan de skal opstilles.

Årsregnskabet er i 2014 tilpasset og udvidet på en række områder, hvilket efter vores opfattelse har styrket regnskabets informationsværdi, herunder forståeligheden for en regnskabslæser.

5.2 Årsregnskab – Beretning

Vi har foretaget en gennemgang af Beretning for 2014 uden væsentlige kommentarer hertil.

5.3 Årsregnskab – Ledelsespåtegning

Vi har noteret os at regnskabet er forsynet med en ledelsespåtegning, denne er gennemgået uden kommentar hertil.

5.4 Årsregnskab – anvendt regnskabspraksis

Selvstyret årsregnskab aflægges i al væsentlighed efter udgiftsbaserede regnskabsprincipper.

Det betyder at indtægter og udgifter som udgangspunkt henføres til det regnskabsår, hvor den ydelse der ligger til grund for en indtægt eller en udgift leveres (retserhvervsprincipet).

Grundprincippet afviges dog på enkelte områder som eksempelvis indtægter fra skatter og afgifter (indberettede skatter korrigeret for resultater af det ligningsmæssige arbejde) samt i forhold til betydelige krav, der ikke kan opgøres endeligt på statutidspunktet (hensættelser).

For så vidt angår de selvstændige virksomheder (brancheskolerne), så indgår disse både som aktivitetsbaserede tilskud (udgift) på en Finanslovskonto og som indtægter på andre Finanslovskonti. Både udgift og indtægt gives som Driftsbevillinger. Der foretages ikke eliminering heraf, hvorfor Selvstyrets samlede regnskab kommer til at vise større udgifter og indtægter end der reelt er tale om.

På en række Finanslovskonti (primært vedrørende brancheskolerne) er der overførselsadgang, hvilket administreres ved at over/underskud bogføres i skolernes regnskaber. Derved påvirkes Selvstyrets samlede regnskab med poster, der ikke reelt er udtryk for indtægter/udgifter i det pågældende regnskabsår.

Konsolideringsmæssigt er regnskabet opbygget således, at nettostyrede virksomheder kun indgår med bevillingsafregning og mellemregninger – principielt på samme måde som de Selvstyreejede selskaber.

Selvstyret viser to resultater i årsregnskabet:

- **DAU-resultatet** – der udgør summen af indtægter, driftsudgifter, anlægsudgifter og forskydninger i udlån. DAU-resultatet har til formål, at sikre en bevillingsmæssig ramme for både indtægter og udgifter og ind- og udbetalinger vedrørende udlån.
- **DA-resultatet** – der udgør DAU-resultatet korrigeret for (efter tilbageførsel af) forskydninger i udvalgte udlån. Det defineres fra lån til lån, hvorvidt det skal korrigeres i DAU-resultatet for at nå frem til DA-resultatet eller ej.

Vi anbefaler at såvel overførselsregler som konsolideringsprincipper og opgørelsen af de forskellige resultatbegreber beskrives bedre under anvendt regnskabspraksis, således en regnskabslæser har mulighed for at tage højde herfor, såfremt det måtte ønskes.

Vi har i øvrigt kontrolleret, hvorvidt årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med den beskrevne regnskabspraksis uden dette har givet anledning til bemærkninger.

5.5 Årsregnskab – DAU-poster

Selvstyrets økonomistyring tager sit afsæt i Finanslovsstrukturen, der primært er designet til bevilningsstyring i forhold til de enkelte opgaveområder.

Revisionsmæssigt tager vi imidlertid afsæt i de forskellige indtægter og udgifter på tværs af Selvstyrets enheder. Dette er primært begrundet i, at de administrative processer typisk følger de enkelte indtægts- og udgiftsarter, ind- og udbetalingsarter samt tilgodehavende- og gældsarter.

Det indgår naturligvis også i revisionen at undersøge, hvorvidt disse er placeret på de Finanslovskonti som de vedrører.

I det følgende er der alene foretaget en overordnet beskrivelse af revisionen for de enkelte områder. Der er således ikke specifikt redegjort for de revisionshandlinger, vi har foretaget under de enkelte områder.

5.5.1 Skatter og afgifter, 1.980 mio.kr.

Indtægter fra skatter og afgifter administreres af Skattestyrelsen.

Vi har påset at der er foretaget afstemning mellem økonomisystemet og E-skat, ligesom vi har indhentet og gennemgået Skattestyrelsens redegørelse for periodisering af skatter i overensstemmelse med Selvstyrets regnskabsprincipper herfor.

Indførelsen af digitale indberetninger fra arbejdsgiverne gennem de senere år har medført en hurtigere registrering af skatter, hvorved en stadigt større del af skatteindtægterne indtægtsføres i det år, som skatterne faktisk vedrører.

Udviklingen kan illustreres således:

(1.000 kr.)	2010	2011	2012	2013	2014
Ultimo I (gammelt)	90.817	64.167	94.530	101.266	90.789
Ultimo II (nyt)	7.893	41.995	3.896	3.291	4.192
Ultimo III (nyt)	7.397	4.268	560	1.155	11.334
I alt	106.107	110.430	98.986	105.712	106.265

Ultimo I indregnes i det aktuelle/rigtige regnskabsår, mens ultimo II og III indregnes i nyt år. Oversigten viser at der de seneste år har været en bedre periodisering i det en stadigt stigende andel af skatterne indregnes i det rigtige regnskabsår.

Som det fremgår af oversigten er der dog overført ca. 11 mio.kr. mere fra 2014 til 2015, end fra 2013 til 2014. Ifølge Skattestyrelsen kan det skyldes et større antal indberettede rettelsesredegørelser fra virksomheder. Havde der været samme periodisering som i 2013, så ville indtægterne i 2014 således have været 11 mio.kr. højere.

Det skal for god ordens skyld nævnes, at vores revision ikke omfatter selve skatteligningen.

På afgiftssiden har vi påset, at de afgifter, der opkræves med faste intervaller er indtægtsført i korrekt regnskabsår.

5.5.2 Overførsler fra Danmark og EU, 3.934 mio.kr.

Vi har påset at indtægtsførte overførsler fra Danmark og EU er afstemt til underliggende dokumentation i form af aftaler og anden korrespondance.

5.5.3 Andre indtægter, 719 mio.kr.

Andre indtægter omfatter en lang række forskelligartede indtægter – herunder indtægter fra Tips- og Lottemidler, lejeindtægter, kapitalafkast på udlejningsboliger, indtægter ved salg af pladser på institutioner, genvundne afskrivninger m.v.

Vi har ved besøg hos decentrale enheder påset, at der er etableret forretningsgange for håndteringen af sådanne indtægter. Der er sjældent udarbejdet skriftlige beskrivelser af forretningsgangene og de interne kontroller i tilknytning hertil.

Selve regningsudskrivningen er centraliseret hos ASA (Regnskab) for enheder, der anvender IRIS. Enhederne udarbejder et fakturagrundlag som danner grundlag for fakturaudskrivningen i ASA (Regnskab). Dette har givet en række udfordringer som der pt. arbejdes med at imødegå. I år er proceduren ændret således at enhederne selv udarbejder fakturaen, men det vil fortsat være ASA (Regnskab), der forestår bogføringen heraf.

I forbindelse med årsafslutningen har vi ved regnskabsanalyse kontrolleret at disse indtægter i al væsentlig er indtægtsført i overensstemmelse med Selvstyrets regnskabsprincipper.

5.5.4 Lønninger og pensioner, 1.635 mio.kr.

Vores revision har omfattet en vurdering og kontroltest af de tilrettelagte kontroller på lønområdet.

Vi har fra lønsystemet udvalgt et antal lønsager for månedslønnede og timelønnede inden for Selvstyrets forskellige forvaltningsområder. For de udvalgte personer har vi detaljeret gennemgået og sammenholdt de udbetalte lønninger, tillæg, diæter og reguleringer mv. med lønkontorets sagsakter og det modtagne

kontrolmateriale i form af lønoverenskomster, lønoversigter og cirkulæreskrivelser angående konkrete afgørelser m.m.

Ved revisionen for 2013 regnskabet blev der ved sagsrevisionen konstateret en ganske stort mængde sager med fejl og mangler vedrører mangelfuldt grundlag for medarbejderens indplacering og tildeling af tillæg, ligesom der blev konstateret fejl i anvendelsen af tidsregistreringsskemaer. Endvidere blev der konstateret en del tilfælde er udbetalt løn til fratrådte medarbejdere. Det blev ved revisionen i årets løb konstateret at forretningsgangene på lønområdet ikke er ændret i forhold til sidste år, hvorfor muligheden for disse fejl stadig er tilstede.

Vi har herunder ved besøg i decentrale enheder testet enhedernes kontrol af bruttolønslistes. Dette er en nøglekontrol i forhold til sikring mod, at der udbetales forkerte lønninger. Bruttolønslisterne gennemgås med forskellig grad af omhyggelighed og vi anbefaler, at vigtigheden af denne kontrol indskræpes overfor de enkelte enheder.

I forbindelse med årsafslutningen har vi påset, at der er foretaget afstemning mellem økonomisystem, lønsystem og indberetninger til Skattestyrelsen. Afstemningen heraf vanskeliggøres ved at der ikke er en entydig sammenhæng mellem konti i lønsystemet og økonomisystemet.

Det er i 2014 konstateret at der kun foretages afstemning mellem lønsystem og økonomisystem, der foretages således ikke afstemning mellem indberetninger til Skattestyrelsen og økonomisystem. Da vi tidligere har konstateret at denne afstemning har givet anledning til differencer, anbefaler vi at afstemning til indberetninger hos Skattestyrelsen foretages løbende.

5.5.5 Køb af varer og tjenesteydelser, 1.636 mio.kr.

Revisionen har omfattet en vurdering af de tilrettelagte kontroller vedrørende udgiftsdisponering og anvendelse af betalingssystemer.

Forretningsgange og interne kontroller er afhængige af, hvorvidt de enkelte enheder anvender E-faktureringsystemet IRIS eller ej.

Vi har foretaget test af Selvstyrets interne kontrol vedrørende attestation og anvisning og har herudover, via udtræk fra databasen, foretaget en analyse af de rettigheder, der er tildelt de enkelte medarbejdere. Derudover har vi ved vores besøg i enheder kontrolleret, at der foretages løbende bevillingskontrol.

Der ses fortsat to processer på området; ét forløb i enheder, der anvender IRIS og et andet forløb i enheder, der ikke anvender IRIS.

Hvis enheden anvender IRIS, modtages fakturaen i ASA (Regnskab), hvor den scannes den ind i IRIS. Herefter sendes regningen til godkendelse hos den godkendelsesberettigede leder. I lighed med tidligere år er der problemer med rettidig håndtering af leverandørfakturaer.

Der er således både eksempler på fakturaer, der er indscannet og godkendt efter rettidig betalingsdato. Der er ved revisionsbesøget konstateret at der har været perioder i løbet af året, hvor der har henstået et ganske betydeligt antal fakturaer til godkendelse, hvilket øger risikoen for at regninger betales for sent – og for at fakturaerne bogføres i den forkerte periode, og den løbende budgetkontrol således bliver upræcis.

Endnu ikke alle enheder er overgået til IRIS, men dette forventes i den nærmeste fremtid, hvorfor det er endnu vigtigere at holde fokus på et rettidigt gennemløb.

I forbindelse med årsafslutningen har vi kontrolleret, at udgifter er henført til det regnskabsår de vedrører.

Det er herved konstateret, at der er eksempler på udgifter, der ikke er korrekt periodiseret. Omfanget heraf påvirker dog ikke regnskabet samlede retvisende billede.

5.5.6 Overførsler mellem årene, 48 mio.kr.

På en række Finanslovskonti kan enhederne overføre ikke forbrugte midler til senere år ved at udgiftsføre disse. Ikke forbrugte midler fra tidligere år indtægtsføres tilsvarende i regnskabet for året efter. Resultatet for det enkelte år påvirkes derfor kun af nettoændringen i overførte midler.

Dette er en undtagelse fra Selvstyrets generelle regnskabsprincip, hvor udgifter indregnes i regnskabet, når levering har fundet sted.

Ændringen i opsparede midler har påvirket årets resultat med en udgift på 48 mio.kr. - heraf tegner sundhedsområdet sig for knap halvdelen.

5.5.7 Tilskud til kommuner, virksomheder, institutioner samt foreninger m.v., 1.755 mio.kr.

Vi har påset at betalinger til de Selvstyre-ejede selskaber og nettostyrede virksomheder er afstemt til regnskaberne for disse virksomheder.

I forhold til tilskud vedrørende refusion af kommunernes udgifter til sociale tilbud er det påset, at der årligt indhentes revisionspåtegnede opgørelser (Selvstyrebalance) fra hver af de fire kommuner.

Det bemærkes at en række organisationer (selvejende, private og foreninger) modtager tilskud uden der er krav om en afrapportering om tilskuddets anvendelse. Det bør overvejes, hvorvidt der kunne

stilles krav herom, således at Selvstyret i højere grad får dokumentation for, at tilskuddet er anvendt til det angivne formål.

5.5.8 Bloktilskud til kommuner, 1.345 mio.kr.

Vi har påset at disse tilskud er afstemt til underliggende opgørelser og dokumentation.

5.5.9 Afskrivninger på fordringer, 43 mio.kr.

Vi har påset, at der er etableret forretningsgange, der understøtter at der foretages afskrivninger af uerholdelige fordringer i overensstemmelse med Selvstyrets principper herfor.

5.5.10 Anlægsudgifter, 383 mio.kr.

Der er i året udgiftsført anlægsbevillinger for i alt ca. 401 mio.kr., der er overført til Anlægs- og Renoveringsfonden. En række projekter er afsluttet i året, hvorved der er konstateret mindreforbrug på ca. 18 mio.kr.

Netto er årets resultat således påvirket med 383 mio.kr. Udgifterne på området, har været omfattet af vores almindelige omkostningsrevision.

5.5.11 Renteindtægter og udbytter, 370 mio.kr. - og renteudgifter, 15 mio.kr.

Vi har påset, at renteindtægter og udbytter vedrørende selskaber ejet af Selvstyret er afstemt til årsregnskaberne for disse.

For så vidt angår bankrenter har vi påset, at disse er afstemt til oplysninger fra Selvstyrets pengeinstitutter.

5.5.12 Ændringer i ejerandele og udlån, netto 298 mio.kr.

DAU resultatet defineres som forskellen mellem Selvstyrets indtægter, driftsudgifter, anlægsudgifter og (netto-)udlån. Det betyder at årets bevægelser i ejerandele samt udlånsp porteføljer indgår i DAU-resultatet og dermed Selvstyrets bevillingsstyrede områder.

Disse poster revideres i tilknytning til de balanceposter de vedrører.

5.6 Årsregnskab – balancens poster

5.6.1 Bank- og kassebeholdninger, 717 mio.kr.

Der foretages løbende afstemning af de centrale bankbeholdninger (konti med mange transaktioner og store indeståender).

I lighed med tidligere år har vi dog konstateret, at flere mindre bankkonti, primært fra de enheder, som fortsat selv har ansvaret herfor, ikke har været afstemt løbende i året.

Der er i forbindelse med revisionen konstateret negative og/eller store kassebeholdninger enkelte steder, hvilket er en indikation på, at der ikke løbende foretages afstemning af beholdningen samt at Intern Revision, som den kontrollerende enhed, ikke forholder sig kritisk til de modtagne afstemninger.

Løbende afstemning af likvide poster er et central element i den interne kontrol, hvorfor vi anbefaler, at der fremadrettet iværksættes tiltag til at løbende at foretage en kritisk gennemgang af såvel bankafstemninger som kasseopgørelser.

I forbindelse med årsafslutningen har vi indhentet oversigt over alle Selvstyrets konti. Vi har herved konstateret, at der fremgår bankkonti af denne oversigt, der ikke er registreret i Selvstyrets regnskaber. Der er ikke tale om konti med mange bevægelser og/eller store indeståender, men sådanne konti bør som udgangspunkt ikke forekomme.

5.6.2 Obligationer, 469 mio.kr.

Selvstyret har valgt at anbringe midlertidig overskuds-likviditet i obligationer. Dette sker via en forvaltningsaftale med Sparinvest om forvaltning af obligationsbeholdningen.

Vi har påset at obligationsbeholdningen er værdiansat i overensstemmelse med Selvstyrets regnskabsprincipper.

Ifølge opgørelsen fra Sparinvest udgør obligationsbeholdningen ultimo 2014 464 mio.kr. opgjort til kursværdi inklusive vedhængende renter.

5.6.3 Mellemværende med virksomheder, 98 mio.kr.

Vi har påset, at disse er afstemt til opgørelser fra de enkelte virksomheder.

5.6.4 Udlån til virksomheder, 2.319 mio.kr.

Vi har påset at disse er specificeret og at de enkelte udlån er afstemt til opgørelser fra de enkelte virksomheder.

5.6.5 Boligstøtteudlån, 667 mio.kr.

Boligstøttelån administreres via økonomisystemets lånemodul.

Vi har påset at låneporteføljerne er opgjort og værdiansat i overensstemmelse med Selvstyrets regnskabsprincipper. Derudover har vi udtaget stikprøver, hvor vi har indhentet og gennemgået den underliggende lånedokumentation.

Selvstyret kan i henhold til bemærkningerne til Finanslovskonto 89.72.12 yde rente- og afdragsfrie lån til – primært - Illuut A/S. Det afgøres imidlertid først ved den endelige udstedelse af gælds brevet, hvorvidt lånene lever op til kravene for rente- og afdragsfrie lån.

I henhold til Selvstyrets regnskabsprincipper skal sådanne lån værdiansættes til 0 kr. Der foretages ikke i tilstrækkelig grad i løbet af året afstemning af låneportefølgen, samt opfølgning på, hvorvidt lånene er rente- og afdragsfrie eller ej, hvorfor der foretages ganske store værdireguleringer afledt af gennemgangen af låneporteføljen i forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet.

Ultimo året er der således foretaget en værdiregulering vedrørende rente- og afdragsfrie lån på i alt 335 mio.kr.

Værdireguleringen påfører Selvstyret et regnskabsteknisk tab på 335 mio.kr., der er bogført direkte på balancekontoen. Selv udbetalingen af lånet har påvirket DAU-resultatet, men den efterfølgende værdireguleringen påvirker ikke Selvstyrets DAU-resultat i året.

Selvstyret har herefter ydet BSU lån for i alt ca. 2,1 mia.kr., hvoraf de ca. 1,5 mia.kr. er nedskrevet og værdiansat til 0 kr. heraf udgør Illutlån 713 mio.kr.

Der er således tale om meget store beløb, der reguleres i forbindelse med regnskabsafslutningen, med den risiko for markante fejl på regnskabets balanceside, som dette medfører.

Vi anbefaler at der følges tættere op herpå i løbet af året, således de store reguleringer i forbindelse med regnskabsaflæggelsen undgås fremadrettet.

5.6.6 Øvrige udlån, 209 mio.kr.

Erhvervsstøtteudlån administreres via økonomisystemets lånemodul, mens uddannelseslån administreres via aftale med Grønlandsbanken A/S.

Vi har påset at låneporteføljerne er opgjort og værdiansat i overensstemmelse med Selvstyrets regnskabsprincipper. Vi har konstateret at disse låneportefølger ikke løbende afstemmes.

Kommunelån vedrører lån til Kommune Kujalleq på i alt 41 mio.kr. Andre udlån vedrører rentebærende, men afdragsfrie og uopsigelige lån til højskoler, herunder primært Knud Rasmussen Højskolia.

Vi har påset at disse er afstemt til låntagers regnskaber ultimo året.

5.6.7 Andre tilgodehavender, 1.189 mio.kr.

Andre tilgodehavender sammensætter sig således:

	<u>mio.kr.</u>
Debitorer – skatter og andre tilgodehavender	1.744
Heraf vedrørende inddrivelse for andre enheder	<u>(793)</u>
Tilgodehavender fra skatter og salg af ydelser	951
Skatter	151
Pengeforsyning	45
Intern mellemregning	28
Lønmellemregning eksterne enheder	14
Deposita	1
Tilgodehavende rejseudlæg	(2)
Andet	<u>1</u>
I alt	<u>1.189</u>

I henhold til de interne retningslinjer og forretningsgange i Selvstyret skal alle tilgodehavender, der er ældre end 6 måneder afskrives og overføres til inkassomyndigheden ved Skattestyrelsen, hvorefter eventuelle indbetalinger tilgår inkassoafdelingen i henhold til regnskabshåndbogens retningslinjer herom.

Tilgodehavender fra pålignede skatter og salg af varer og tjenester

Vi har påset at der foreligger aldersopdelte saldolister af tilgodehavender på enkeltskyldnere - og at tilgodehavenderene er behandlet i overensstemmelse med Selvstyrets regnskabsprincipper.

Restanceudviklingen kan illustreres således:

Restanceart	jan. 2011		jan. 2012		jan. 2013		jan. 2014		Jan. 2015	
	Sager Stk.	Restancer mio.kr.	Sager Stk.	Restancer mio.kr.	Sager Stk.	Restancer mio.kr.	Sager Stk.	Restancer mio.kr.	Sager Stk.	Restancer mio.kr.
Underholdsbidrag	64.293	263	63.108	273	64.531	289	67.162	310	69.939	329
Restskatter	13.624	135	5.092	43	4.457	45	4.545	44	3.615	37
ESU	111	70	109	67	103	65	100	70	96	67
A-skat	1.156	177	433	202	2.296	173	2.457	176	2.597	183
Selskabsskat	40	2	86	3	73	3	77	3	73	2
Husleje	11.223	63	7.336	60	7.349	65	7.652	70	11.658	81
Skatterenter	24.571	31	5	0	1.635	3	1.442	3	1.280	2
Div. kommunale	18.568	52	16.781	37	17.697	40	20.180	44	13.706	33
Hjælp med	6.664	27	5.758	25	5.562	25	5.513	25	5.470	25
Studielån	794	12	671	11	648	10	809	14	1.001	14
Daginstitutioner	20.763	17	18.443	15	18.139	14	19.299	15	20.636	15
Renovation	69.404	17	61.316	17	68.378	18	77.451	21	89.080	25
Kommunale erhvervslån	447	6	391	4	360	4	314	4	210	3
Div. Selvstyrestancer	1.181	9	1.520	14	2.218	12	3.903	18	5.060	22
Boligstøttelån	144	5	458	25	358	18	311	17	298	29
Selvbyggerlån	601	7	591	8	509	7	501	7	458	6
El/vand	9.545	5	8.106	5	6.614	4	8.185	4	10.226	4
Forældrebetaling	9.135	14	14.245	21	16.663	25	19.133	27	21.605	30
Nordiske krav	1.331	23	1.562	26	1.576	24	1.580	24	1.295	21
Øvrige restancer	8.227	3	6.728	3	6.751	5	7.435	4	8.089	4
I alt	261.822	938	212.739	859	225.917	849	248.049	900	266.392	932
Hensat til tab på A-skat		-160		-160		-130		-130		-140
Regnskabsmæssig værdi		778		699		719		770		792

Vi har i løbet af året gennemgået forretningsgangene omkring inddrivelse af tilgodehavender. Der henvises i øvrigt til særskilt afsnit om Inddrivelsesafdelingen.

Skatter

Beløbet er udtryk for en tidsmæssig forskydning mellem modtagne skatterede gørelser og fordelte skatter.

Pengeforsyning

Pengeforsyningskredit til Pilersuisoq. Af afsnittet om Eventualforpligtelser i årsregnskabet fremgår det at beløbet er indregnet under Øvrige udlån. Dette er ikke korrekt, idet tilgodehavendet – som det fremgår af ovenstående – er indregnet under posten Andre tilgodehavender.

Intern mellemregning

Vedrører interne posteringsmeddelelser og burde derfor gå i 0. En saldo kan således være udtryk for manglende driftsførsel af udgifter. Saldoen ultimo året vedrører dog primært anlægsudgifter – og beløbet burde derfor have været fratrukket som forbrug i Anlægs- og renoveringsfonden.

Der er således ingen væsentlig driftsvirkning forbundet hermed.

5.6.8 Aktier, 2.827 mio.kr.

Aktier omfatter Selvstyrets ejerandele i de helt eller delvist Selvstyreejede selskaber. Ansvar for forvaltningen af Selvstyrets ejerandele påhviler Bestyrelsessekretariatet under Formandens Departement.

Det er påset, at ejerandelene er værdiansat i overensstemmelse med Selvstyrets regnskabsprincipper.

Bestyrelsessekretariatet udarbejder årligt en redegørelse til Inatsisartut om Selvstyrets aktieselskaber.

5.6.9 Kortfristet gæld, 1.240 mio.kr.

Kortfristet gæld sammensætter sig således:

	<u>mio.kr.</u>
Kreditorer – gæld vedrører levering af varer og tjenesteydelser	193
Periodisering af indtægter	28
Periodisering af udgifter og indtægter	769
Overførte mindreforbrug	146
Skyldige lønrelaterede poster	28
Nettooverskud, Råstoffer	36
Uforbrugte midler vedrørende fiskerifinansieringspulje	31
Garantitilbageholdelser vedrørende anlæg	5
Netto vedrørende eksternt betalte projekter	<u>3</u>
I alt	<u>1.239</u>

Som det fremgår af ovenstående, så sammensætter regnskabsposten sig af såvel tilgodehavender som gæld. Dette gælder også indenfor de poster, som ligeledes sammensætter sig af tilgodehavender og gæld.

Det ville give et mere retvisende billede af Selvstyrets reelle tilgodehavender og forpligtelser at vise disse efter et bruttoprincip – altså tilgodehavender og gældsposter for sig.

Kreditorer

Efter en omlægning af kreditormodulet i 2012 foretages der – i overvejende grad - afstemning af kreditorer til kontoudtog fra kreditorerne.

Ved revisionen i årets løb er det konstateret at der ved differencer i afstemningerne af kreditorerne ikke følges op herpå. I forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet har vi endvidere konstateret enkelte åbentstående poster, hvor en regning fremgår af leverandørens kontoudtog pr. 31. december, men hvor regningen endnu ikke ses bogført i Selvstyrets regnskab.

Det kan være en indikation af, at udgifterne ikke er korrekt periodiseret – og at der dermed mangler udgifter i det aflagte årsregnskab. Det er dog ikke vores vurdering, at dette påvirker det samlede årsregnskabs retvisende billede.

Vi anbefaler at arbejdet med afstemning af kreditorer – og afklaring af eventuelle åbentstående mellemværender – skærpes yderligere fremad rettet.

Periodisering af indtægter og udgifter

Selvstyrets regnskabsprincip er som tidligere nævnt, at indtægter og udgifter henføres til det år, hvor retten hertil optjenes – og ikke det år, hvor betaling finder sted.

Periodisering af indtægter og udgifter er således udtryk for indtægter og udgifter, hvor retten til indtægten eller udgiften optjenes i det ene regnskabsår, men betalingen sker i det andet regnskabsår.

Periodiseringen har direkte indflydelse på bevillingsregnskabet, idet en forkert periodisering kan give et forkert billede af, hvorvidt bevillingerne er overholdt eller ikke.

Vi har stikprøvevis indhentet specifikationer heraf og påset, at indtægter og udgifter indgår i det rigtige regnskabsår.

Overførte mindreforbrug

De opsparede midler udgør ca. 146,2 mio.kr., hvor knap 58 mio.kr. vedrører konto 64.10.25 Aluminiumsprojektet.

Mellemregning mellem E-skat og økonomisystemet

Mellemregningen mellem E-skat og økonomisystemet er grundlæggende udtryk for et mellemværende (i dette tilfælde et tilgodehavende) hos borgerne vedrørende ikke afsluttede ligningssager.

Der er p.t. ikke en tidsmæssig sammenhæng mellem registrering af disse tilgodehavender i de to systemer, hvorfor disse fremstår som en mellemregning mellem de to systemer. Ifølge det oplyste arbejdes der fortsat på at få ændret dette, således der skabes tidsmæssig overensstemmelse mellem registreringerne i de to systemer.

Skyldige lønrelaterede poster

Vedrører primært afregninger af A-skatter og skyldige feriepenge. Vi har påset at der er foretaget afstemning og specifikationer heraf. Vi har derved konstateret, at der er et faldende antal ældre poster, der henstår til afklaring.

Vi har ikke modtaget opgørelsen af skyldige feriepenge og har fået oplyst, at der p.t. ikke kan udarbejdes lister specificeret på enkeltpersoner.

5.6.10 Langfristet gæld, 600 mio.kr.

Der er tale om to lån på henholdsvis 33,5 mio. Euro og 350 mio.kr.. Begge lån er afdragsfrie frem til juli måned 2015, hvorefter de afvikles over henholdsvis 10 og 7 år. Lånet i Euro er optaget med en variabel rente, mens lånet i dkk. er optaget med en fast rente.

Vi har påset at disse er afstemt til eksterne udtog ultimo året.

5.6.11 Anlægsfond, 1.090 mio.kr.

Vi har modtaget og gennemgået afstemning mellem bogført beløb i økonomisystemet og projektoversigt (regnearksmodel) og timesags-system. Afstemningen udviser fortsat en difference på 31 mio.kr..

Det er vores anbefaling at afstemning af anlægs- og renoveringsfonden prioriteres, og differencerne mellem finans og modul afklares snarest.

Der har i 2014 igen været fokus på at få indhentet anlægsregnskaber på afsluttede projekter. Dette oprydningssarbejde har medført, at der er lukket mange projekter som samlet har medført en nettoindtægt på ca. 18 mio.kr., som påvirker DAU-resultatet.

Departementet for Boliger udarbejder en årlig beretning om Anlægs- og Renoveringsfondens aktiviteter og status på de enkelte projekter, denne er endnu ikke færdig.

5.6.12 Balancekonto, 5.566 mio.kr.

Balancekontoen er i det udgiftsbaserede regnskab udtryk for de akkumulerede overførte midler fra tidligere år opgjort efter Selvstyrets regnskabsprincipper.

Balancekontoen må således ikke forveksles med en formueopgørelse – blandt andet fordi en række værdier og forpligtelser ikke fremgår af regnskabet. Det gælder eksempelvis værdien af bygninger, skibe, biler og andre aktiver, der bidrager til serviceproduktionen i en flerårig periode. Det gælder også eksempelvis værdien af forpligtelser til tjenestemandspensioner, andre medarbejderpensionsordninger og andre forpligtelser, der er udløst af den hidtidige serviceproduktion, men som først aktualiseres af begivenheder flere år ude i fremtiden.

Som det fremgår af foranstående påvirkes Balancekontoen af årets resultat samt værdireguleringer af lån, der udstedes eller konverteres til rente og afdragsfrie lån m.v.

5.7 Årsregnskab – eventualrettigheder og forpligtelser

I regnskabet side 59 er Selvstyrets eventualforpligtelser oplyst. Der findes ifølge vores oplysninger ikke en central registrering af sådanne forpligtelser, ligesom der ikke foretages kvalitetssikring af oplysningerne.

Efter vores opfattelse ville det ligeledes være relevant også at opliste eventualrettigheder. Det gælder eksempelvis oplysninger om rente- og afdragsfrie lån, der i regnskabet er værdiansat til 0 kr., men som under bestemte forudsætninger fortsat vil kunne medføre en indtægt for Selvstyret.

6. Kommentarer fra revisionen af enheder

Som nævnt indledningsvis så besøger vi som et led i revisionen følgende enheder med driftsbevillinger:

- Inatsisartuts Formandskab
- Ombudsmanden
- Departementer
- Centrale, tværgående enheder som ASA (Regnskab), ASA (Løn) og Skattestyrelsen
- Selvstændige offentlige institutioner med egen driftsbestyrelse (brancheskolerne)
- Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse
- Øvrige enheder besøges efter en rotationsplan, der koordineres med Intern Revision.

Der udarbejdes en revisionsrapport efter hvert besøg.

Vores revisionsbesøg i 2014 har ikke givet anledning til væsentlig kommentarer udover det oven for anførte.

7. Juridisk-kritisk revision

Juridisk-kritisk revision er revisionen af, hvorvidt administrationen har overholdt gældende love og regler – primært af administrativ karakter.

En del af den juridisk-kritiske revision udføres integreret med revisionen af årsregnskabet jævnfør ovenstående. Dette gælder eksempelvis overholdelse af overenskomster og medarbejderbeskatning, der revideres som et led i revisionen af lønninger og indberetninger af frie goder.

Nedenstående omfatter således alene de områder, hvor vi udfører målrettede revisionshandlinger for at teste administrationens regeloverholdelse.

7.1 Bevillingskontrol

Det fremgår af Lov om Grønlands Hjemmestyres budget, at ingen udgift må afholdes og ingen indtægt må oppebæres uden forudgående bevilling. Bevillingsmæssigt sondres mellem driftsbevillinger, lov-

bundne bevillinger, tilskudsbevillinger, anlægsbevillinger og indtægtsbevillinger. Med mindre andet fremgår eksplicit, så gives bevillingerne som nettobevillinger – dvs. at merindtægter ikke automatisk må anvendes til merudgifter.

Ifølge Regnskabshåndbogen sektion 7.3. skal der afgives regnskabsmæssige forklaringer, når det totale forbrug afviger med mere end 2 pct. eller 200.000 kr. i forhold til den givne bevilling.

Departementet skal oplyse, hvilke forhold der kan begrunde afvigelse set i forhold til de gennemførte aktiviteter – og hvorfor der i givet fald ikke har kunnet skaffes bevillingsmæssig hjemmel for afvigelsen.

Bevillingsoverholdelsen kan opgøres således:

Bevillingstype	Antal bevillingskonti	Antal konti med bevillingsoverskridelser
Driftsbevilling *1	120	36
Lovbundne bevillinger	15	2
Tilskudsbevillinger	77	10
Anlægsbevillinger *2	34	3
Indtægtsbevillinger *3	40	25

*1 På enkelte finanslovskonti kan et mer- eller mindreforbrug driftsføres og overføres til senere år. Dette er især tilfældet på brancheskolerne.

*2 Bevillingsbeløbet driftsføres i bevillingsåret, hvorfor der som udgangspunkt ikke kan forekomme bevillingsafvigelser i forhold til anlægsbevillingerne. Bevillingskontrollen foregår således reelt indenfor rammerne af Anlægs- og renoveringsfonden. I tilknytning til de projekter, der er afsluttet i året er der konstateret mindreforbrug på andre projekter på ca. 18 mio.kr.

*3 I forhold til indtægtsbevillinger er en bevillingsoverskridelse udtryk for en merindtægt

Vi har gennemgået afvigelsesforklaringerne, der varierer en del i grundighed og beskrivelsen af årsagerne til afvigelsen. Ingen af afvigelsesforklaringerne indeholder umiddelbart begrundelser for, hvorfor der ikke har kunnet skaffes bevillingsmæssig hjemmel for afvigelsen.

Vi anbefaler at reglerne for udarbejdelse af afvigelsesforklaringer indskærpes fremadrettet.

7.2 Mellemværende mellem Selvstyre og medlemmer af Naalakkersuisut

Vi har i 2014 gennemført en større undersøgelse af mellemværender mellem Selvstyret og medlemmer af Naalakkersuisut.

Der er afgivet særskilte rapporter herom i efteråret 2014.

Vi har i forbindelse med årsafslutningen gennemgået mellemværenderne, det er i den forbindelse konstateret at mellemværende med enkelt medlem endnu ikke var indfriet pr. 31/12-2014.

7.3 Ejendomsfortegnelse

Vi har påset at der føres en fortegnelse over Selvstyrets ejendomme.

7.4 Inventarfortegnelser

Selvstyret har meget store værdier, der ikke fremgår af årsregnskabet, men som man af forvaltningsmæssige hensyn foretager registrering af.

Det fremgår således af regnskabshåndbogen, at de enkelte enheder skal have en inventarfortegnelse. Det er tilladt at føre inventarfortegnelsen i form af billede dokumentation.

Der bruges ganske store ressourcer på dette – ikke mindst i driftsenhederne (skoler, døgninstitutioner og hospitalsvæsen). Samtidig kan det være vanskeligt at kontrollere den fortsatte tilstedeværelse af aktiver, da denne type aktiver ofte flyttes rundt mellem forskellige lokaler.

Det er vores opfattelse, at administrationen heraf kunne effektiviseres meget ved at gøre registreringen mere fokuseret på større aktiver (eksempelvis kun enkeltaktiver med en anskaffelsessum på over 50 eller 100.000 kr.) – og aktiver af privat anvendelig karakter (eksempelvis tv, foto og it-udstyr).

Vi anbefaler, at de nuværende regelsæt evalueres og eventuelt justeres.

7.5 Kunst til udsmykning

Selvstyret har en række kunstværker, som Selvstyret enten selv har anskaffet eller modtaget som gave.

Disse indgår i inventarfortegnelserne for de enkelte enheder.

Det kunne overvejes at etablere et samlet, centralt register over værker med en anskaffelsessum over et nærmere fastsat beløb. Dette ville give et bedre overblik, hvor store værdier disse værker repræsenterer.

8. Forvaltningsrevision

Forvaltningsrevision omfatter undersøgelser af, hvorvidt de politiske beslutninger er udført sparsommeligt, produktivt og effektivt.

8.1 Dyberegående forvaltningsrevision

Der har ikke været aftaler omkring dyberegående forvaltningsrevisionsanalyser i året. Det er vores anbefaling at der tages stilling til hvorvidt dette i fremtiden bør være del af den årlige revision.

9. Øvrige oplysninger

9.1 Ledelsens regnskabserklæring

Som led i revisionen af vanskeligt reviderbare områder har ledelsen afgivet en regnskabserklæring over for os for regnskabsåret.

9.2 Andre opgaver

Siden afgivelsen af vores revisionsprotokol for 2013 vedrørende årsregnskabet har vi udført efterfølgende opgaver for Selvstyret.

9.2.1 Rådgivnings- og assistanceopgaver

- Rådgivning om diverse regnskabsmæssige spørgsmål
- Rådgivning i tilknytning til etablering af Sikuki Nuuk Harbour A/S
- Undersøgelse af mellemværende mellem selvstyret og medlemmer af Naalakkersuisut.
- Evaluering af anlægs og renoveringsfonden

Inden vi accepterer rådgivnings- og assistanceopgaver, har vi i hvert enkelt tilfælde vurderet, om den stillede opgave kan vække tvivl om vores uafhængighed.

9.2.2 Øvrige opgaver

- Udarbejdet specifikke revisionserklæringer og -påtegninger mv., jf. bilag 1.

10. Revisionens formål, udførelse og omfang samt ansvarsfordeling

Som følge af udskiftninger i Revisionsudvalget har vi valgt at medtage vores redegørelse for revisionens formål, udførelse og omfang samt ansvarsfordeling i bilag 2.

11. Erklæring

I henhold til lovgivningen skal vi erklære, at vi opfylder de habilitetsbetingelser, der er indeholdt i lovgivningen, og at vi under revisionen har modtaget alle de oplysninger, vi har anmodet om.

Nuuk, den 8. maj 2015

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Peter A. Wistoft
statsautoriseret revisor

Bo Colbe
statsautoriseret revisor

Bilag 1

Oversigt over de i årets løb afgivne revisionserklæringer og -påtegninger mv.

Vi har i årets løb til nedennævnte afgivet følgende erklæringer og attestationer mv. angående regnskabs- og refusionsmæssige forhold i Selvstyret:

Særlige erklæringer

Departementet for Erhverv, Råstoffer og Arbejdsmarked

- Projektregnskab – Bygdeprojekt Nuiki

Selvstændige offentlige institutioner

De selvstændige offentlige institutioner omfatter:

Ilisimartusarfik (universitetet)

- Niuernermik Ilinniarfik – Qaqortoq (tidligere Handelsskolen og Gymnasiet i Qaqortoq)
- Niuernermik Ilinniarfik – Nuuk
- Tech College (tidligere Bygge- og anlægsskolen i Sisimiut og Jern- og Metalskolen i Nuuk)
- Imarsionermik Ilinniarfik (den maritime skole)
- Peqqissaanermik Ilinniarfik (sundhedsskolen)
- Inuili (levnedsmiddelskolen)

Disse institutioner har egen driftsbestyrelse og aflægger selvstændige årsregnskaber, der revideres af os. Institutionerne indgår fuldt ud i Selvstyrets regnskab.

Vi har revideret de selvstændige institutioners årsregnskaber for 2014, og alle er forsynet med en revisionspåtegning uden forbehold. Revisionspåtegningen på regnskabet for Niuernermik Ilinniarfik – Nuuk indeholder dog en supplerende oplysning.

Vi henviser i øvrigt til institutionernes særskilte årsregnskaber for 2014 og de revisionsprotokoller som vi har afgivet om revisionen heraf.

Nettostyrede virksomheder

De nettostyrede virksomheder omfatter:

- Nukissiorfiit
- Mittarfeqarfiit
- Asiaq

De nettostyrede virksomheder indgår kun i Selvstyrets regnskab med transaktioner og mellemværender mellem Selvstyret og virksomhederne, idet virksomhedernes indtægter, udgifter, aktiver og gæld kun fremgår af virksomhedernes regnskaber.

Vi har revideret de nettostyrede virksomheders årsregnskaber for 2014, og alle er forsynet med en revisionspåtegning uden forbehold.

I revisionspåtegningen for Mittarfeqarfiit har vi givet en supplerende oplysning om Mittarfeqarfiits mulighed for at forrente og afskrive sine anlægsaktiver.

Vi henviser i øvrigt til virksomhedernes særskilte årsregnskaber for 2014 og de revisionsprotokoller vi har afgivet om revisionen heraf.

Bilag 2

Revisionens formål, udførelse og omfang samt ansvarsfordeling mellem Naalakkersuisut (ledelsen) og revisor

Revisionens formål og omfang

Revisionens formål er at styrke årsregnskabet troværdighed, og det er vores ansvar at undersøge, om regnskabet er uden væsentlige fejl eller mangler, og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, Inatsisartuts øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis, herunder at foretage kritisk gennemgang af Selvstyrets regnskabsføring og de i forbindelse hermed etablerede kontrolforanstaltninger.

Revisionen af årsregnskabet er planlagt og udført i overensstemmelse med de internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge grønlandsk revisorlovgivning, landstingslov om Grønlands Hjemmestyres regnskabsvæsen m.v.

I henhold til loven udføres revisionen i overensstemmelse med god revisionsskik – og ikke god offentlig revisionsskik. Vi udfører derfor ikke forvaltningsrevision ligesom omfanget af den juridisk-kritiske revision (kontrollen af overholdelse af love og regler) har et mindre omfang, end hvis revisionen havde været udført i overensstemmelse med god offentlig revisionsskik.

Sådanne revisions handlinger kan dog udføres efter nærmere aftale.

Som udgangspunkt for revisionen har vi foretaget en systematisk risikovurdering, således at hovedvægten er lagt på de poster i årsregnskabet, og de dele af Selvstyrets regnskabs- og rapporteringssystemer samt øvrige forretningsgange, hvor risikoen for væsentlige fejl er størst. Revisionen sigter således ikke mod at opdage eller rette uvæsentlige fejl, som ikke medfører en ændret helhedsvurdering af årsregnskabet.

Som grundlag for vores risikovurdering har vi indhentet informationer om blandt andet følgende forhold:

- Relevant lovgivning og andre eksterne forhold
- Aktiviteter og anvendt regnskabspraksis
- Mål, strategier og tilhørende forretningsrisici
- Forretningsgange og Selvstyrets interne kontrolsystem
- Administrativ organisation, kapacitet og kompetence.

Revisionen udføres primært ved test af de kontroller, som Selvstyret selv har tilrettelagt med henblik på at imødegå væsentlige fejl og mangler. De testede kontroller omfatter såvel organisatoriske som

elektroniske og manuelle kontroller. Vi har således gennemgået it-anvendelsen under hensyntagen til dennes betydning for Selvstyrets årsregnskab.

Derudover har revisionen omfattet regnskabsanalytisk revision, samt vurdering af de afgivne forklaringer på væsentlige afvigelser mellem bevilling og forbrug.

Revisionen har således kun omfattet en gennemgang af bilag og transaktioner i det omfang, vi har fundet det nødvendigt - eller i det omfang særlige regler foreskriver dette.

Væsentlige fejl i årsregnskabet kan skyldes såvel utilsigtede som tilsigtede handlinger eller undladelser. Muligheden for at hindre væsentlige fejl, herunder besvigelser og uregelmæssigheder, beror først og fremmest på, om der ved tilrettelæggelsen af registreringssystemer og forretningsgange sikres en betryggende intern kontrol.

Under revisionen har vi med den fornødne professionelle skepsis haft opmærksomheden henledt på forhold, der kunne tyde på besvigelser og andre uregelmæssigheder. Vi har i forbindelse med revisionen drøftet:

- ledelsens vurdering af risikoen for, at årsregnskabet kan indeholde væsentlige fejl som følge af besvigelser,
- ledelsens vurdering af de regnskabs- og kontrolsystemer ledelsen har indført for at imødegå sådanne risici samt
- ledelsens kendskab til eventuelle konstaterede eller igangværende undersøgelser om besvigelser.

Fejl i årsregnskabet, der er en følge af besvigelser og uregelmæssigheder, vil ikke nødvendigvis blive opdaget under revisionen, da fejl af denne karakter sædvanligvis tilsløres eller holdes skjult. Hvis vi konstaterer forhold, der giver formodning herom, vil vi efter nærmere aftale foretage yderligere undersøgelser med henblik på at få afkræftet eller bekræftet formodningens rigtighed.

Revisionens udførelse

Vi har udført revisionen i årets løb og i forbindelse med årsafslutningen. Revisionen er ikke afsluttet, før vi har forsynet årsregnskabet med revisionspåtegning.

Omfanget af vores arbejde er fastlagt ud fra vores samlede vurdering af væsentlighed og risiko for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet.

Revisionen er udført ved, at vi på stikprøvebasis har indhentet dokumentation for - eller på anden måde har overbevist os om - regnskabsmaterialets rigtighed, ligesom vi ved stikprøver har dannet os

overbevisning om, at regnskabshåndbogens bestemmelser om anvisnings-, attestations- og betalingsprocedurer er overholdt.

Vi har sammenholdt bevillingsregnskabet med de af Inatsisartut givne bevillinger og tillægsbevillinger og har ved væsentlige afvigelser gennemgået den pågældende institutions eller forvaltnings regnskabsmæssige forklaringer på afvigelsen.

Ved revisionen har vi overbevist os om, at de i den finansielle status opførte aktiver er til stede, at de tilhører Selvstyret, og at de er værdiansat i overensstemmelse med gældende regnskabspraksis for. Vi har desuden vurderet, om samtlige gældsforpligtelser, der påhviler Selvstyret, er medtaget og målt forsvarligt, samt at regnskabsposterne er periodiseret og korrekt præsenteret i regnskabet.

Vi har undersøgt, om alle væsentlige begivenheder indtil datoen for revisionspåtegningen er korrekt medtaget i årsregnskabet.

I forbindelse med revisionen af årsregnskabet har vi i overensstemmelse med god revisionskik drøftet en række oplysninger inden for særligt vanskeligt reviderbare områder med Departementet for Finans og Indenrigsanliggender. Dette kan omfatte oplysninger om eventualforpligtelser i form af garantistillelser, retssager samt besvigelser, begivenheder efter balancedagen samt regnskabsposter, hvortil der knytter sig særlig risiko eller usikkerhed.

Vi har foretaget en helhedsvurdering af årsregnskabet, herunder hvorvidt det under iagttagelse af den gældende regnskabsskik for Selvstyret giver tilstrækkelig information.

Revisors rapportering

Som afslutning på revisionen vil vi forsyne årsregnskabet med en revisionspåtegning. Når der er tale om en revisionspåtegning uden forbehold og supplerende oplysninger, er denne udtryk for,

- at årsregnskabet er aflagt og revideret i overensstemmelse med lovgivningens krav til regnskabsaflæggelsen
- at årsregnskabet giver et retvisende billede af Selvstyrets aktiver, passiver og finansielle stilling samt af resultatet af Selvstyrets aktiviteter
- at der er etableret forretningsgange og interne kontroller, der understøtter, at de dispositioner, der er omfattet af årsregnskabet, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, Inatsisartuts øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

I tilslutning til revisionens afslutning har vi afgivet en revisionsprotokol til årsregnskabet, hvori vi i hovedtræk har redegjort for væsentlige regnskabs- og revisionsmæssige forhold samt udførte revisionsarbejder og konklusionerne herpå. Såfremt vi i forbindelse med revisionen af årsregnskabet har fået

forelagt interne specifikationer, rapporter eller lignende, som efter vores opfattelse er nødvendige for stillingtagen til årsregnskabet, vil vi gøre opmærksom herpå i revisionsprotokollen.

Herudover har vi i årets løb afgivet revisionsprotokoller, når vi har udført revisionsarbejder, der har kunnet danne grundlag for selvstændige konklusioner, eller når vi i øvrigt har anset det for påkrævet.

Såfremt vi i forbindelse med revisionen har konstateret svagheder, mangler eller uhensigtsmæssigheder i Selvstyrets regnskabs- og registreringssystemer samt øvrige forretningsgange mv., vil dette blive meddelt Selvstyret med vores forslag til afhjælpning heraf. Såfremt der er tale om væsentlige mangler, eller vi i øvrigt finder det påkrævet, vil forholdet tillige blive indført i revisionsprotokollen. Vi skal for en ordens skyld bemærke, at revisionen af årsregnskabet ikke er tilrettelagt med henblik på at afdække samtlige svagheder, mangler eller uhensigtsmæssigheder, der måtte forekomme i Selvstyrets regnskabs- og registreringssystemer mv.

Bliver vi under revisionen bekendt med forhold, der giver begrundet formodning om, at medlemmer af ledelsen kan ifalde erstatnings- eller strafansvar, skal vi i henhold til lovgivningen give supplerende oplysninger herom i revisionspåtegningen.

Vi er som revisorer underlagt tavshedspligt, og dette indebærer, at vi ikke må videregive fortrolige oplysninger, som vi får kendskab til i forbindelse med revisionen. Denne tavshedspligt omfatter dog ikke oplysninger, som kræves efter gældende lov, domstols- eller voldgiftsafgørelse eller af tilsynsmyndigheder, eller hvor det med rette anses for nødvendigt for at kunne beskytte egne lovlige interesser.

Medmindre anden aftale foreligger, kommunikerer vi elektronisk med Selvstyret, når dette er hensigtsmæssigt. Kommunikation via internettet indebærer risiko for, at fortrolig information læses af andre end dem, informationen er tiltænkt. Vi påtager os derfor intet ansvar for skader, der måtte opstå som følge af anvendelsen af kommunikation via internettet, ligesom vi ikke vil gøre tilsvarende ansvar gældende over for Selvstyret.

Ansvarsfordeling

Revisionen bygger, ifølge lovgivningen, på følgende fordeling af ansvar for årsregnskabet mellem Selvstyrets ledelse og revisor:

Ledelsens ansvar

Det er ledelses ansvar, at Selvstyrets bogføring sker under iagttagelse af lovgivningens regler herom, og at formueforvaltningen foregår på betryggende måde blandt andet ved etablering af et pålideligt internt kontrolsystem, at Selvstyrets bogføring og formueforvaltning kontrolleres på en tilfredsstillende måde, samt at det nødvendige grundlag for revision er til stede.

Det er endvidere ledelses ansvar, at det gennem hensigtsmæssige forretningsgange samt registrerings- og kontrolsystemer sikres, at tilsigtede og utilsigtede fejl så vidt muligt forebygges samt opdages og korrigeres.

Ledelse har endvidere ansvar for, at der hvert år udarbejdes et årsregnskab, der opfylder lovgivningens bestemmelser. Det er ligeledes ledelsens ansvar, at revisor har adgang til samtlige de oplysninger, som revisor anser for nødvendige til løsning af revisionsopgaven.

Revisors ansvar

Det er revisors ansvar at kontrollere, at det udarbejdede årsregnskab opfylder lovgivningens regnskabsbestemmelser samt relevante regnskabsstandarder, og herunder vurdere den anvendte regnskabspraksis samt de af ledelsen afgivne oplysninger og udøvede regnskabsmæssige skøn. Det er endvidere vores ansvar at kontrollere, at årsregnskabet ikke indeholder væsentlige fejl.

Ifølge revisorloven er revisor offentlighedens tillidsrepræsentant i forbindelse med afgivelse af erklæringer, der kræves i henhold til lovgivningen, eller ikke udelukkende er bestemt til hvervigers eget brug. Dette indebærer, at vi i forbindelse med erklæringsafgivelsen også skal varetage hensynet til andre regnskabsbrugere end Inatsisartut og Revisionsudvalget.

I det omfang vi efter aftale med yder rådgivning og assistance, har vi som rådgivere et selvstændigt ansvar herfor.

Revisors dokumentationsmateriale

Arbejdsrapporter og anden dokumentation, herunder såvel elektroniske som fysiske arbejdsrapporter, der tilvejebringes som led i revisionen, tilhører alene Deloitte. I henhold til gældende praksis kan sådan dokumentation makuleres eller slettes efter 5 år, medmindre vi anser dokumentationen for at være af fortsat betydning for revisionen.

Findes det hensigtsmæssigt at udlevere materiale eller filer til Selvstyret, sker dette under forudsætning af, at Selvstyret alene anvender materialet til eget brug og ikke videregiver dette til tredjemand.

Vi påtager os intet ansvar for Selvstyrets eventuelle egen anvendelse af det udleverede materiale, medmindre der indgås særskilt skriftlig aftale om vores assistance med bearbejdning af materialet samt vores ansvar i forbindelse hermed.

Kvalitetssikring af den udførte revision

Ifølge revisorloven er vi underlagt regler om kvalitetskontrol, der udføres af et Revisortilsyn, som er nedsat af Erhvervsstyrelsen. Revisortilsynet udpeger de personer, der forestår kvalitetskontrollen.

Dette medfører, at vores arbejdsdokumentation, herunder også for revisionen af Selvstyret, stikprøvevis kan blive udvalgt til kvalitetskontrol.

Medlemmer af Revisortilsynet og de personer, der forestår kvalitetskontrollen, er underlagt tavshedspligt.

Rådgivnings-, assistance- og øvrige opgaver

Hvis der træffes særlige aftaler om afgivelse af særlige erklæringer eller lignende, vil dette blive omtalt i revisionsprotokollen.

Når vi udfører rådgivnings- og assistanceopgaver, vil vi vurdere, om vi opfylder uafhængighedsbestemmelserne i revisorloven.

Ifølge revisorloven er Selvstyret klassificeret som en virksomhed af særlig offentlig interesse. Som følge heraf stiller revisorloven krav til både revisors og revisionsfirmaets uafhængighed, når der afgives erklæringer. Inden vi accepterer øvrige rådgivnings- og assistanceopgaver, vil vi i hvert enkelt tilfælde vurdere, om den stillede opgave kan vække tvivl om vores uafhængighed. Rådgivnings- og assistanceopgaver aftales særskilt i hvert enkelt tilfælde.